

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

29 november 1996

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 1997**

BELEIDSBRIEF

**Media
Beleidsprioriteiten 1997**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Mediabeleid
uitgebracht door de heer Erik Matthijs
aan de Commissie voor Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Marijke Dillen.

Vaste leden : de heren Carl Decaluwé, Leo Delcroix, Michel Doomst, Erik Matthijs, Hugo Van Rompaey ;

mevrouw Patricia Ceysens, de heren André Denys, Dirk Van Mechelen ;

de heren Johnny Goos, Peter Vanvelthoven, Tuur Van Wallendael ;

mevrouw Marijke Dillen, de heer Jan Penris ;

de heer Kris Van Dijck ;

de heer Jos Geysels.

Plaatsvervangers :

de heren Joachim Coens, Freddy Sarens, Eddy Schuermans, Walter Vandenbossche, Gilbert Vanleenhove ;

de heren Etienne De Groot, Marino Keulen, mevrouw Marleen Vanderpoorten ;

de heer Peter De Ridder, mevrouw Kathy Lindekens, de heer Bruno Tobback ;

de heren Herman De Reuse, Luk Van Nieuwenhuysen ;

mevrouw Nelly Maes ;

de heer Ludo Sannen.

Zie :

15 (1996-1997)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen

– Nrs. 2 tot 7 : Amendementen

– Nr. 8-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting

– Nr. 8-B : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

– Nr. 8-C : Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport

– Nr. 8-D : Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

446 (1996-1997)

– Nr. 1 : Beleidsbrief

Zie ook :

12 (1996-1997)

– Nr. 1 : Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (1996-1997)

– Nr. 1 : Toelichtingen + Addendum + Bijlagen

16 (1996-1997)

– Nr. 1 : Administratieve begroting

– Nr. 2 : Wijzigingen van de administratieve begroting

17 (1996-1997)

– Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUDSTAFEL

	Blz.
I. Algemene toelichting door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media	4
II. Toelichting bij de BRTN-begroting voor 1997 door de heer Bert De Graeve, gedelegeerd bestuurder van de BRTN	7
III. Opmerkingen en vragen van de leden met antwoord van de minister en de BRTN-delegatie	
A. De BRTN	
1. Algemene opmerkingen	8
2. De betekenis van de BRTN-begroting voor 1997 - de financiële reserves	8
3. De BRTN-televisie	9
4. De verhoudingen met het personeel in het licht van de aangekondigde hervormingen	9
5. Het BRTN-orkest - de toekomst van het Flagey-gebouw	9
B. De overige aspecten van het mediabeleid	
1. Multimedia	10
2. De geschreven pers	10
3. De lokale radio's	11
4. De regionale televisieverenigingen	12
5. De film	12
6. De Vlaamse mediadecreetgeving in Europees perspectief	14
7. Ethiek	15
8. Varia (prijs voor het beste kinderprogramma ; mede-financiering van programma's door de Vlaamse regering)	15
IV. Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemmingen	16
Bijlage	17

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Mediabeleid heeft de haar toegewezen decreetsbepalingen en programma's van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997 besproken tijdens haar vergadering van dinsdag 5 november 1996. De begroting werd besproken in samenhang met de beleidsbrief "Media. Beleidsprioriteiten 1997, ingediend door de heer Eric van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media" (Stuk 446 (1996-1997) – Nr.1).

De besprekingen met betrekking tot de BRTN werden bijgewoond door een BRTN-delegatie. Deze delegatie was als volgt samengesteld :

- de heer Leo Pauwels, ondervoorzitter van de raad van bestuur ;
- de heer Bert De Graeve, gedelegeerd bestuurder ;
- de heer Willy Wijnants, directeur financiën.

I. Algemene toelichting door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media

De minister verklaart dat het Vlaams Parlement naar aanleiding van de bespreking van de beleidsbrief "De Media in Vlaanderen. Pleidooi voor een slagvaardige openbare omroep en een dynamische mediasector. Beleidsprioriteiten 1995-1999" (Stuk 142 (1995-1996) – Nr.1) op 22 mei 1996 ingestemd heeft met de krachtlijnen van het toekomstig mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap zoals weergegeven in de beleidsbrief en aanbevolen om in eerste instantie uitvoering te geven aan volgende punten :

- een tweefasige hervorming van de openbare omroep tot een slagvaardige omroep ;
- een herformulering van de opdracht en de werking en het statuut van de openbare omroep ;
- de nodige financiële middelen zodat een vernieuwde openbare omroep kans op slagen heeft.

Openbare omroep

Mede op basis van extern onderzoek heeft de Vlaamse regering het ontwerp van mini-decreet op de BRTN voorbereid dat tot doel had onmiddellijk

een oplossing voor de grootste noden aan te reiken. Het had inzonderheid tot doel de opdracht van de openbare omroep te actualiseren en een functionele aflijning van de bevoegdheden van raad van bestuur en directie vast te leggen. Verder werd de basis gelegd voor een nieuw organogram voor het top- en middenkader waarbij ruimte werd gecreëerd om nieuwe mensen aan te trekken. Op die wijze zou vlug met een nieuw beleid kunnen worden gestart.

Op een uiterst constructieve wijze werd het mini-decreet behandeld. Unaniem stelde het Vlaams Parlement de openbare omroepopdracht vast. De openbare omroep moet zich profileren als een kwaliteitsomroep voor een breed publiek en een verscheidenheid van programma's brengen. Prioritair moet de openbare omroep op de kijker en luisteraar gerichte informatie en cultuurprogramma's brengen. Zowel naar inhoud, naar vorm als naar taalgebruik moet het ganse aanbod worden gekenmerkt door de kwaliteit van de programma's. Bijzondere aandacht moet gaan naar de kinderen en de jeugd.

De uitvoering van het mini-decreet werd gerealiseerd.

Het was uitdrukkelijk de bedoeling van de Vlaamse regering om enkel de basisvoorwaarden voor vernieuwing vast te leggen waarna de BRTN zelf de vernieuwing in de praktijk zou uitvoeren. De BRTN kon daarbij aan de Vlaamse overheid voorstellen doen om de wetgeving aan te passen. Een veranderingsproces heeft immers maar zin indien degenen die het moeten uitvoeren zelf rechtstreeks bij het uitwerken van de principes ervan zijn betrokken.

De vernieuwing van de BRTN verliep geleidelijk. In eerste instantie duidde de nieuwe gedelegeerd bestuurder de leden van het directiecomité aan waarna andere functies werden opgevuld.

BRTN-directie en raad van bestuur hebben zeer intens de nieuwe structuren voorbereid en hebben op basis van bijkomend wetenschappelijk onderzoek de krachtlijnen voor de televisieprogramma's voorgelegd.

Op 16 september jl. heeft de raad van bestuur zijn principiële goedkeuring gehecht aan de voorstellen van structuurwijziging van de openbare omroep. De Vlaamse regering zal na verplichte procedures – adviezen en onderhandelingen met vakbonden – een ontwerp van decreet aan het Vlaams Parlement voorleggen. Dat ontwerp van maxi-decreet

moet de omroep omvormen tot een n.v. van publiek recht. Tevens zal het statuut van het bestaande en van het nieuw aan te werven personeel geregeld worden.

Het voorontwerp van maxi-decreet is op 24 oktober jl. door de Vlaamse regering principieel goedgekeurd. Na advies van de Mediaraad, de SERV en overleg met de vakbonden in Comité XVIII zal de Vlaamse regering het voor advies aan de Raad van State voorleggen. Onmiddellijk na ontvangst van dat advies zal de minister het ontwerp van maxi-decreet bij het Vlaams Parlement indienen. De minister hoopt dat het ontwerp van maxi-decreet eind december bij het Vlaams Parlement ingediend kan worden, zodat het begin 1997 behandeld en gestemd kan worden. Dat maxi-decreet moet dan nog vertaald worden in een beheersovereenkomst voor vijf jaar met de BRTN, waarin onder meer de financiële bijdrage van de Vlaamse regering aan de BRTN – onder meer voor de pensioenlast – opgenomen zal worden. Over die bedragen zijn momenteel nog besprekingen binnen de Vlaamse regering bezig.

De aankondiging van het maxi-decreet betekent dat de voorliggende BRTN-begroting eigenlijk een overgangsbegroting is. De ingeschreven bedragen zijn nu reeds achterhaald omdat het maxi-decreet uitgaat van andere bedragen. Anticipatie in de begroting op het aangekondigde decreet was echter niet mogelijk.

Lokale radio's

De Vlaamse overheid heeft op het gebied van de radio steeds geopteerd voor een duaal bestel : met name een landelijk monopolie voor de BRTN dat wordt aangevuld met lokale radio's.

Het herorganiseren van de sector van de lokale radio's is noodzakelijk om het medium kansen op overleving te geven.

Een onafhankelijk onderzoek door externe specialisten, bijgestaan door de administratie, is aan de gang. Het onderzoek moet een antwoord geven op de vragen van de sector voor een optimaal gebruik van de frequentieband. Daarbij wordt ook onderzocht over welke ruimte de BRTN moet beschikken om zijn luisteraars optimaal te kunnen bereiken.

De beperking van het aantal lokale radio's moet kaderen in een globale herziening van de wetgeving voor lokale radio's, waarbij de klemtonen liggen op het behoud van het lokaal karakter en op

de economisch leefbaarheid. Volgens de minister is een halvering van het aantal lokale radio's noodzakelijk.

Kabel

In de Mediacommissie is van gedachten gewisseld over het kabelaanbod en over een verplicht minimumpakket. Die discussie kan worden verdergezet.

Met de federale overheid wordt gestreefd naar een verplicht pakket voor Brussel. Het ziet ernaar uit dat overeenstemming is te bereiken om alle omroepprogramma's van de gemeenschappen die verplicht moeten worden doorgegeven in Vlaanderen of Wallonië ook te Brussel onder de must-carryregel te doen vallen.

Kranten

In de uitgeverwereld heeft de concentratiebeweging zich het voorbije jaar voortgezet. Het verheugt de minister dat dat niet geleid heeft tot een wijziging van de redactionele lijn. Dat bewijst dat de uitgevers belang hechten aan het behoud van het pluralisme. Een optreden van de overheid op dat gebied is dan ook niet nodig.

In een reactie op de voorgedane consolidatie heeft de minister verklaard dat de rechtstreekse steun aan de geschreven pers zal worden afgeschaft. Dat zal ter sprake komen bij de onderhandelingen met de uitgevers die zullen plaatsvinden als de huidige samenwerkingsconvenant in 1997 afloopt. In elk geval zal aan de globale steunverlening ten aanzien van de kranten niet geraakt worden.

Over het opleggen van een redactiestatuut is met de uitgevers van de schrijvende pers van gedachten gewisseld. Zij hebben interne regels die de verhoudingen met het personeel en met de journalisten regelen en zijn bereid die toe te lichten. De Vlaamse Gemeenschap kan hen geen redactiestatuut opleggen omdat ze niet bevoegd is voor de betrekkingen tussen werkgevers en werknemers.

Nieuwe media

Zelf tracht de Vlaamse overheid de evoluties die zich momenteel voordoen op de voet te volgen. De jongste herstructurering van de administratie media moet de overheid hierbij helpen. Binnen de administratie media werd een afdeling Media-innovatie en -vergunningen opgericht. Zoals de benaming het zelf laat uitschijnen, zal het opvolgen van de nieuwe media een van de belangrijkste taken

van deze nieuwe afdeling vormen. Daarnaast is het de uitdrukkelijke bedoeling van de Vlaamse regering om de adviesbevoegdheid van de Vlaamse Mediaraad zo ruim mogelijk te maken. De Vlaamse Mediaraad zal over alle zaken die media rechtstreeks of onrechtstreeks aanbelangen advies aan de overheid kunnen verlenen. Het is evident dat multimedia hiertoe behoort.

Film

Met de oprichting van het fonds Film in Vlaanderen werd getracht een nieuwe stimulans te geven aan de audiovisuele productie. De middelen van Cultuur en van Economie werden samengevoegd en gevoelig verhoogd.

Toch blijven er belangrijke problemen. Er is een gebrek aan, inzonderheid externe, financiering – onder meer ASLK en Lotto hebben hun steun verminderd – zodat te weinig producties tot stand komen; de sector klaagt daarbij het gebrek aan medefinanciering van de omroepen aan, die in andere landen wel in belangrijkere mate in de film participeren. De gerealiseerde films, vooral de kortfilms, hebben bovendien al te weinig vertoningskansen. In overleg met de sector zal het filmdecreet worden geëvalueerd.

Beleidsinstrumentarium

Een van de grote problemen van de mediawetgeving is dat de wetgeving niet wordt nageleefd. Dat geldt zeker voor de bepalingen over de reclame. Noch de administratie, noch de Raad voor Reclame en Sponsoring beschikt over de nodige mankracht en middelen om het decreet te controleren. Bijkomend probleem is dat de wetgeving onevenredige sanctioneringsmogelijkheden voorziet. De enige bestaande sanctiemogelijkheid voor de Vlaamse Gemeenschap is de intrekking van de vergunning. Dat staat echter niet in verhouding met de zwaarte van de overtreding. Het gevolg is dat er niet wordt ingegrepen. De wetgeving moet op dat punt dringend worden aangepast waardoor diverse sancties mogelijk worden. Tegelijk moet de controle versterkt worden. Met deze kritiek staat de minister niet alleen. Het Vlaams Parlement drong aan op het verfijnen van sancties bij overtredingen, op het ondersteunen van beleidsvoorbereidend werk en het versterken van de media-administratie.

De minister kondigt aan dat hij het mediabeleid wil depolitiseren. Media is een zeer gevoelige materie. Het is niet goed dat in dergelijke materie gewone procedurele beslissingen – zoals het toe-

kennen van vergunningen – op de tafel van de minister komen. Daardoor krijgen deze beslissingen meer aandacht dan ze verdienen. Hoe spijtig het ook mag klinken, maar in onze samenleving denken veel burgers dat een minister niet objectief kan beslissen. Wie geen gelijk krijgt, stapt naar de Raad van State of de Europese Commissie. De minister is van mening dat enkel de oprichting van een onafhankelijk instelling hier een oplossing kan bieden.

Tot slot is een vereenvoudiging van de structuren noodzakelijk. Momenteel bestaan er drie adviesraden: de Vlaamse Mediaraad, de Raad voor Lokale Radio's en de Vlaamse Raad voor Reclame en Sponsoring op Radio en Televisie, waarvan de laatste ook een controlerende en sanctionerende bevoegdheid heeft. Daarnaast is de minister bevoegd voor het verlenen van vergunningen, de controle op de naleving van de vergunningsvoorwaarden en de eventuele intrekking van de vergunning.

In een voorontwerp van decreet, wordt elk van deze taken aan een instantie toegekend. De Vlaamse Mediaraad zal als enige adviesraad de minister bijstaan. Concreet betekent dit dat de Vlaamse Mediaraad de adviesverlenende functie van de andere raden zal overnemen. Het aantal leden van de Vlaamse Mediaraad zal beperkt worden tot maximum 23 leden. Tegelijk zal het comité van experts worden afgeschaft. Wel zullen er relatief meer experts als vroeger zitting hebben in de Vlaamse Mediaraad.

Een nieuw op te richten Vlaams Commissariaat van de Media zal instaan voor het verlenen van vergunningen en de controle op de naleving van de wetgeving. Het Hoog Commissariaat krijgt ook een sanctionerende bevoegdheid. Van daar dat het Hoog Commissariaat zal bestaan uit ervaren juristen. Voor de praktische uitvoering zal het Hoog Commissariaat worden bijgestaan door de administratie die versterkt zal worden. Over dit laatste is reeds een akkoord bereikt binnen de Vlaamse regering.

Een eerste stap is hiertoe reeds gezet door media uit het departement Welzijn en Cultuur te halen en onder te brengen in het nieuwe departement Wetenschap en Innovatie in een afzonderlijke administratie Media. De administratie Media zal over twee afdelingen beschikken, met name 'Media en Film' en 'Media-innovatie en Vergunningen'. Het personeelskader moet nog wel worden aangepast.

Ethiek

De recente gebeurtenissen rondom ontvoeringen en het vermoorden van jonge kinderen hebben bij de publieke opinie vragen doen rijzen over de overdreven commercialisering en de uitwassen van de bikkelharde concurrentie op de kwaliteit van de programma's. Velen vragen zich af of er al dan niet een verband is en of de overheid geen strengere controle op de programmatie moet voeren. Dit maatschappelijk debat kan niet meer ontweken worden. Het Vlaams Parlement zal zich over dit dossier moeten buigen.

In het Vlaams Parlement was reeds het voorstel gelanceerd om een ethische code uit te werken waarbij de controle zou worden toevertrouwd aan de Vlaamse Geschillenraad. De minister steunt dat voorstel. Het ideale zou zijn dat klachten ter zake door een aparte afdeling met een andere samenstelling worden behandeld.

De resolutie over een bijzondere aandacht voor de kinderen en voor een ethische code heeft er samen met de opdracht, vastgelegd in het mini-decreet, toe geleid dat de openbare omroep de invoering van een dagelijks kinder- en jeugdblok en van een kinderjournaal wil realiseren.

Aan de administratie heeft de minister gevraagd om de instelling van een prijs ter aanmoediging van de eigen productie van goede kinderprogramma's voor te bereiden.

II. Toelichting bij de BRTN-begroting voor 1997 door de heer Bart De Graeve, gedelegeerd bestuurder

De heer Bert De Graeve herhaalt in de eerste plaats wat de minister reeds heeft gezegd, namelijk dat de BRTN-begroting voor 1997 een overgangsbegroting is die, rekening houdend met het aangekondigde maxi-decreet, nu reeds feitelijk achterhaald is.

Vervolgens verklaart de gedelegeerd bestuurder dat hij zijn beleid momenteel reeds uitstippelt in functie van het aangekondigde maxi-decreet. De goedkeuring van dat decreet in zijn huidige vorm is voor de gedelegeerd bestuurder essentieel omdat het de openbare omroep de mogelijkheid geeft om op een nieuwe, toekomstgerichte manier te werken :

- het maxi-decreet bezorgt de BRTN de noodzakelijke extra financiële middelen om de missie die hem in het mini-decreet werd meegegeven, ook waar te maken. De globale dotatie neemt weliswaar niet toe, maar indien het maxi-decreet wordt goedgekeurd, wordt 700 miljoen frank vrijgemaakt voor de complementaire uitbouw van de twee TV-netten : TV1 als universeel, TV2 als verdiepend net. Die 700 miljoen zijn vandaag bevrozen ; ze worden pas vrijgemaakt op het moment dat het maxi-decreet is goedgekeurd. Pas dan wordt beslist hoe de 700 miljoen gespendeerd zullen worden. Volgens de gedelegeerd bestuurder moet het grootste gedeelte naar eigen Vlaamse, en zelfs eigen BRTN-producties gaan ;
- door het maxi-decreet kan de interne reorganisatie van de BRTN verdergezet en geoptimaliseerd worden. Het maxi-decreet tekent onder meer de krijtlijnen uit waarbinnen met het personeel overlegd kan worden over een nieuw personeelsbeleid en een nieuw werkreglement. Momenteel ontbreekt hiervoor een juridische basis, wat de onderhandelingen met het personeel bemoeilijkt. Wat immers indien het maxi-decreet niet goedgekeurd wordt ?

Het welslagen van de onderhandelingen met het personeel om de openbare omroep om te vormen tot een flexibele omroep, is voor de gedelegeerd bestuurder een essentieel onderdeel van de hervormingsoperatie van de openbare omroep : hiervan zal onder meer afhangen of de 700 miljoen waarvan hierboven sprake binnen de BRTN zélf gespendeerd kan worden. De geciteerde 700 miljoen mag immers niet gebruikt worden om inefficiënties binnen de BRTN te financieren. Ze kunnen alleen intern aangewend worden indien men er van uit kan gaan dat de BRTN op een efficiënte manier eigen Vlaamse producties kan realiseren ;

- indien het maxi-decreet en de bijhorende beheersovereenkomst met de Vlaamse regering wordt goedgekeurd, zal ook de Vlaamse regering haar engagementen kunnen nakomen. Het betreft hier in de eerste plaats de aanzuivering van de pensioenlasten. In ruil gaat de BRTN in het maxi-decreet de verplichting aan om die lasten niet langer te doen aangroeien ('gesloten fonds'). De Vlaamse regering zal ook de financiering van de lasten die het gevolg zijn van de personeelsafvloeiing mogelijk maken.

De gedelegeerd bestuurder is er vast van overtuigd dat het maxi-decreet de openbare omroep een

nieuwe toekomst kan bieden. Dat blijkt reeds uit het feit dat er nu al verbetering is, zelfs zonder maxi-decreet : de kijkcijfers liggen nu reeds gemiddeld 5% hoger dan in 1995.

Indien het maxi-decreet echter niet goedgekeurd wordt, vreest de gedelegeerd bestuurder het ergste voor de BRTN. De openbare zender zal dan geneigd zijn om terug te grijpen naar de methodes uit het verleden, en die zullen op termijn nefaste gevolgen hebben. Zo is er het feit dat de BRTN in het verleden werkte zonder de nodige middelen ter beschikking te hebben. Het boekjaar 1996 zal afgesloten worden met een deficit van ten minste 170 miljoen frank. Voor de aanmaak van eigen Vlaamse producties putte de omroep in 1996 bovendien 170 miljoen uit de reserves. In 1996 werd met andere woorden meer dan 340 miljoen frank boven de inkomsten uitgegeven. Die politiek kan de BRTN zich niet langer veroorloven. Dat betekent onder meer dat indien het maxi-decreet niet in zijn huidige vorm goedgekeurd wordt, de BRTN de aanmaak van eigen Vlaamse producties zal terugschroeven ten voordele van goedkopere aangekochte buitenlandse producties.

Ten slotte kondigt de gedelegeerd bestuurder aan dat hij tijdens het begrotingsjaar 1997 een belangrijke structurele besparingsoperatie bij de BRTN wil realiseren. Een belangrijk gedeelte hiervan – ten belope van verschillende tientallen miljoenen – zal gerealiseerd worden door een efficiëntere aanwending van de exploitatiekredieten. In tegenstelling tot het verleden, toen elke uitgavenrubriek jaarlijks automatisch met 20% steeg, zullen de kredieten in de toekomst alleen nog stijgen indien dat werkelijk nodig is. Daarnaast zullen een aantal uitgavenrubrieken die in het verleden relatief snel stegen – onder meer reizen, magazijnaankopen, kantoorbenodigdheden – een extra inspanning van 10% moeten doen. Daarnaast zal ook bezuinigd worden op de personeelskost. Dat betekent dat een aantal personeelsleden met een sociaal aanvaardbare regeling zullen afvloeien.

Ondanks die besparingsoperatie, is de BRTN-begroting voor 1997 niet in evenwicht. Dat is enerzijds het gevolg van het feit dat de BRTN mee de lasten draagt van de sociale afvloeiingsmaatregelen voor het personeel, en anderzijds van het feit dat men in 1997 reeds een nieuwe omroep politiek wil voeren, onder meer met de reeds geciteerde eigen producties. Indien de Vlaamse regering voor 1997 een begroting in evenwicht had gewenst, had de BRTN ofwel moeten besparen op de afvloeiingsmaatregelen, ofwel had de gedelegeerd bestuurder de nieuwe omroep politiek nog moeten utistellen.

De regering heeft echter begrepen dat geen van beide pistes aangewezen was, en zij heeft dan ook aanvaard dat de BRTN pas na een overgangperiode van vijf jaar een begroting in evenwicht zal kunnen indienen. Een andere beslissing zou de toekomst van de openbare omroep gehypothekerd hebben.

III. Opmerkingen en vragen van de leden, met antwoord van de minister en de leden van de BRTN-delegatie

A. De BRTN

1) Algemene opmerkingen

De heer *Carl Decaluwé* feliciteert de gedelegeerd bestuurder met de goede resultaten, en inzonderheid de verhoging van de kijkcijfers, die hij op korte termijn reeds behaald heeft.

2) De betekenis van de BRTN-begroting voor 1997 – de financiële reserves

De heer *Carl Decaluwé* is het ermee eens dat het, gegeven de overgangperiode waarin de BRTN zich bevindt, niet zinvol is nu een begroting in evenwicht in te dienen. Ofwel wordt het maxi-decreet goedgekeurd, en dan ligt er voor de BRTN een nieuwe toekomst open, ofwel wordt het maxi-decreet niet goedgekeurd, en dan zal men drastisch moeten ingrijpen in de uitgaven. Het is alleszins duidelijk dat de voorliggende begroting een kunstmatige begroting is, en dat het geen zin heeft om de verschillende posten te analyseren. De échte begroting voor 1997 kan pas opgesteld worden op het moment dat het maxi-decreet is goedgekeurd.

De heer *Marino Keulen* is het hiermee eens : het echte debat BRTN-debat zal bij de bespreking van het maxi-decreet gevoerd worden.

De heer *Carl Decaluwé* vraagt of de BRTN nog over financiële reserves beschikt. De *gedelegeerd bestuurder* antwoordt ontkennend. Eind 1995 bedroegen de reserves 466 miljoen, waarvan 183 miljoen was vastgelegd voor televisieproducties. Daarvan werd in 1996 170 miljoen opgenomen voor de realisatie van eigen Vlaamse producties – onder meer Kongo, Pietje De Leugenaar. Het boekjaar 1996 werd afgesloten met een financiële put van 172 miljoen ; ook dat tast de reserves aan. En ten slotte is er 111 miljoen vastgelegd voor sportrechten. Hiermee zijn de reserves uitgeput.

3) De BRTN-televisie

De heer *Michel Doomst* merkt op dat de exploitatie-uitgaven voor televisie in de begroting 1997 verhoogd zijn. Hij vraagt in hoeverre die verhoging mede het gevolg is van de implementatie van het kijkersonderzoek dat in 1996 heeft plaatsgehad.

Dezelfde spreker vraagt vervolgens in hoeverre men geloof moet hechten aan de geruchten over de afbouw van Schooltelevisie. Hijzelf zou die afbouw betreuren, temeer omdat Schooltelevisie aan klantenbinding doet.

Mevrouw *Nelly Maes* is verheugd te vernemen dat er voor 1997 een speciaal budget voor de aankoop van eigen Vlaamse producties is voorzien.

- De *gedelegeerd bestuurder* verduidelijkt in de eerste plaats dat de begroting zoals ze nu voorligt een zuiver kunstmatige begroting is, die, indien het maxi-decreet wordt goedgekeurd, niet uitgevoerd zal worden. Het kijkersonderzoek is dan ook niet geïmplementeerd in de voorliggende begroting. Die implementatie zal blijken uit de geplande invoering van een jeugdblok, de verhoging van het aantal informatieve programma's en de toename van eigen producties.

Wat Schooltelevisie betreft, antwoordt de *gedelegeerd bestuurder* dat de dienst Schooltelevisie, zoals andere diensten, in de loop van de volgende maanden doorgelicht zal worden. Het is echter voorbarig om hieruit de conclusie te trekken dat Schooltelevisie afgebouwd zal worden. Persoonlijk betwijfelt de *gedelegeerd bestuurder* of Schooltelevisie inderdaad klanten bindt, zoals steeds wordt beweerd. Vanuit de scholen is er alleszins meer vraag naar uitzendingen van 'human interest' programma's.

4) De verhoudingen met het personeel in het licht van de aangekondigde hervormingen

De heer *Tuur Van Wallendael* merkt op dat er momenteel bij het personeel van de BRTN heel wat onrust heerst. Die onrust resulteerde enkele weken geleden zelfs in een staking. De *gedelegeerd bestuurder* schat de repercussies van zijn hervormingsplannen blijkbaar niet altijd goed in.

De spreker heeft ook de indruk dat de *gedelegeerd bestuurder* de verschillende onderdelen van zijn hervormingsplannen niet altijd goed weet te scheiden. Zo wordt de discussie over het werkreglement gekoppeld aan de besprekingen over het maxi-decreet, wat toch niet noodzakelijk is. In hoofde

van de *gedelegeerd bestuurder*, en ook van sommige van zijn hoogste kaderleden, blijkt deze scheiding tussen de verschillende onderdelen van de hervormingsoperatie echter niet te bestaan, wat de spreker toch wel verbaast. Volgens hem worden op die manier de onderhandelingen met het personeel gehypothekeerd.

- De *gedelegeerd bestuurder* antwoordt dat de hervormingsoperatie wel degelijk als een geheel bekeken moet worden; de verschillende onderdelen ervan hebben alleen een verschillend juridisch statuut. In het maxi-decreet worden die onderdelen van de hervorming geregeld die een decretale onderbouw nodig hebben – onder meer de financiering en het statuut van de openbare omroep – maar die bepalingen moeten verder uitgewerkt worden om binnen de BRTN geïmplementeerd te kunnen worden. Voor andere onderdelen van de hervorming – bijvoorbeeld de inhoud van het werkreglement – is geen decretale onderbouw nodig, maar dat betekent geenszins dat het hier een inhoudelijk minder belangrijk onderdeel van de ganse operatie betreft.

Na de staking van enkele weken geleden zijn er geen echte acties meer geweest. Dat heeft onder meer te maken met het feit dat de *gedelegeerd bestuurder* sindsdien regelmatig info-sessies van 2,5 uur voor het personeel organiseert, waarin hij zelf bepaalde onderdelen van de hervorming toelicht, dit om foutieve geruchtenstromen te voorkomen. Tot nu toe hebben reeds 1.000 personeelsleden dergelijke sessie bijgewoond.

5) Het BRTN-orkest – De toekomst van het Flageygebouw

Mevrouw *Nelly Maes* is verheugd dat de overname van het BRTN-orkest door I Fiamminghi geen doorgang vindt. Tegelijkertijd blijft zij bezorgd over de toekomst van het BRTN-orkest: wat zijn de huidige plannen? Is het correct dat men het orkest wil verzelfstandigen? De spreker is hier voorstander van, maar dan moet daar ook de artistieke gevolgen uit trekken. Dat wil concreet zeggen dat men de leden van het orkest inspraak moet geven in de leiding van het orkest. Indien men het orkest wil verzelfstandigen, zal men ook in een infrastructuur moeten voorzien. Heeft men ter zake al concrete plannen? De spreker heeft vernomen dat het orkest momenteel in zeer oncomfortabele omstandigheden moet repeteren. Is dat correct?

Hierbij aansluitend vraagt dezelfde spreker welke de plannen zijn met het Flageygebouw. Hier

beschikte het BRTN-orkest immers wél over een ideale studio.

– De *minister* antwoordt dat er momenteel gesprekken plaats hebben tussen de BRTN en de minister van Cultuur om tot een verzelfstandiging van het BRTN-koor en -orkest te komen. Het BRTN-koor en orkest zou het derde orkest van de Vlaamse Gemeenschap worden. Het zou dus onder de voogdij van de minister van Cultuur vallen, maar er zouden een aantal banden met de BRTN bewaard blijven. In de ontwerp-beheersovereenkomst is er sprake van een dotatie van de Vlaamse regering van 222 miljoen voor 1998, maar dat bedrag is nog niet definitief. Over het statuut van het personeel moeten de besprekingen nog beginnen, maar het is alleszins duidelijk dat er een professioneel management zal komen. Dat zal onder meer voor eigen inkomsten en eigen optreden moeten zorgen. Ook voor de infrastructuur van het orkest moet nog een oplossing gezocht worden. Renovatie van het Flagey-gebouw – ten bedrage van 1 miljard frank – is financieel niet haalbaar. Indien men een koper vindt, zal het Flagey-gebouw verkocht worden.

B. De overige aspecten van het medialandschap

1) Multimedia

De heer *Carl Decaluwé* vraagt of de minister reeds concrete onderhandelingen met zijn collega's heeft gevoerd – onder meer met de ministers van Cultuur en Onderwijs – om ook voor het grote publiek de toegang tot de nieuwe media te vergemakkelijken.

De heer *Tuur Van Wallendael* merkt op dat het debat over de nieuwe media zich tot nu toe vooral heeft toegespitst op de vele mogelijkheden van die nieuwe media, en op het vraagstuk van de toegang tot de nieuwe media. Aan de aard en inhoud van de informatie die de nieuwe media kunnen doorsturen werd tot dusver weinig of geen aandacht besteed. De spreker betreurt dat.

Hierbij aanknopen stelt de heer *Ludo Sannen* dat de effecten van technische vooruitgang, zowel de positieve als de negatieve, nooit volledig voorspeld kunnen worden. Het is wel belangrijk dat iedereen toegang heeft tot de nieuwe media. In dit verband vestigt de spreker de aandacht op een volgens hem toch wel verontrustend feit, namelijk dat uit een interview in het maandblad 'Klasse' van het departement Onderwijs blijkt dat slechts een klein per-

centage van de Vlaamse leerkrachten met de computer werkt. Dat wijst er volgens hem op dat de minister dringend werk moet maken van een toegankelijkheidsbeleid tot de nieuwe media, en dit in samenwerking met zijn collega's van Onderwijs en Cultuur.

De heer *Kris Van Dijck* is het hiermee eens, maar hij wijst erop dat de beslissing van de Vlaamse regering om in alle bibliotheken toegangspoorten tot Internet te voorzien, ten koste is gegaan van de globale subsidiëring van de bibliotheken. Dat kan volgens hem niet de bedoeling zijn.

– Ingaande op de vraag van de heer *Carl Decaluwé* antwoordt de *minister* dat de administratie Media momenteel hervormd wordt, onder meer met het doel de ontwikkelingen in de sector van de multimedia beter te kunnen opvolgen. In dat kader zullen ook contacten met de andere departementen – onder meer onderwijs en cultuur – van de Vlaamse Gemeenschap gelegd worden.

Wat de opmerking van de heer *Tuur Van Wallendael* betreft, antwoordt de minister dat het mediadebat, zoals vele andere debatten, grotendeels tot een juridische en financiële discussie is geëvolueerd. Men stelt een grote schroom vast om zich uit te spreken over de meer inhoudelijke aspecten van het mediabeleid, en dat geldt ook voor wat de inhoud van de nieuwe media betreft. De minister deelt echter de bekommernis van de spreker, en hij stelt voor dat het parlement zich hier over zou beraden.

2) De geschreven pers

De heer *Carl Decaluwé* is het ermee eens dat de Vlaamse Gemeenschap de uitgevers niet kan verplichten een redactiestatuut voor de journalisten uit te werken omdat zij niet bevoegd is voor de betrekkingen tussen werkgevers en werknemers. De spreker merkt echter op dat de Vlaamse decreten wel degelijk een redactiestatuut willen opleggen. Hij vraagt of de minister ter zake geen contacten met de federale regering zou leggen.

De heer *Kris Van Dijck* is van mening dat Vlaanderen nood heeft aan een reglementering inzake mediaconcentraties. Enkel op die manier kan het pluralisme in de media gegarandeerd worden. Heeft de minister ter zake concrete plannen? De spreker verklaart dat zijn fractie ter zake vragende partij is.

Volgens de heer *Marino Keulen* wordt de geschreven pers in Vlaanderen aanzienlijk gesubsidieerd :

140 miljoen frank voor informatiecampaagnes in de Vlaamse dag- en weekbladen, en 36 miljoen frank rechtstreekse hulp aan de pers. De spreker meent begrepen te hebben dat de minister die steun bij het aflopen van de convenanten zal herzien. In welke richting zal die herziening gaan? Daarnaast citeert de spreker ook nog 89,90 miljoen voor allerhande uitgaven in verband met voorlichting, documentatie, bibliotheek en manifestaties en 20 miljoen voor advertentiecampaagnes in de audiovisuele media. Welke media worden hiermee bedoeld? BRTN en VTM, en ook VT4? De spreker is van mening dat de financiële tussenkomsten in de toekomst afgebouwd moeten worden, dit om de onafhankelijkheid van de media te waarborgen.

Mevrouw *Nelly Maes* vraagt of de commerciële reclamewereld een reële kans heeft om geselecteerd te worden voor de informatiecampaagnes van de overheid. Of kent de overheid monopolies toe?

– Ingaande op deze laatste vragen, antwoordt de *minister* dat de subsidies van 140 miljoen, 89,9 miljoen en 20 miljoen waarnaar de heer *Marino Keulen* verwees tot de begroting van de minister-president behoren. Hiervoor moet de spreker zich tot de minister-president richten. De minister verduidelijkt wel dat op het budget 'allerlei uitgaven in verband met voorlichting' (programma 11.20, b.a. 1211) onder meer de persconferenties van de Vlaamse regering ressorteren, op het budget 'Allerhande uitgaven voor de bekendmaking van beslissingen van de Vlaamse regering (programma 11.20, b.a. 1214) de informatiecampaagnes van de ministers – onder meer de recente campagne van minister Demeester rond het Centenschijfje. Voor die informatiecampaagnes verschillende gespecialiseerde bureaus in aanmerking kunnen komen. De bedrijven worden geselecteerd naargelang het type van advertentie.

Wat de specifieke bevoegdheden van de minister zelf betreft, is er alleen de 36,3 miljoen rechtstreekse steun aan de pers – met uitzondering van de kranten van de VUM-groep – en de 5,7 miljoen aan de Beroepsvereniging van de Belgische pers. De minister wil de rechtstreekse steun aan de pers inderdaad afschaffen. Dat zal ter sprake komen bij de onderhandelingen met de uitgevers die zullen plaatsvinden wanneer de huidige samenwerkingsconvenant in 1997 afloopt. Hij heeft nog geen concrete ideeën voor alternatieven, maar aan de globale steunverlening ten aanzien van de kranten zal niet geraakt worden. De 36,3 miljoen frank zal dus op een andere manier besteed worden.

Wat het redactiestatuut betreft, verduidelijkt de minister dat de Vlaamse Gemeenschap wel degelijk bevoegd is om een redactiestatuut aan de omroepen op te leggen. In het ontwerp van maxi-decreet is trouwens een bepaling inzake een redactiestatuut binnen de BRTN opgenomen. Wat de kranten betreft, herhaalt de minister dat hij gesprekken heeft gevoerd met de uitgevers. Die hebben hem meegedeeld hoe zij de samenwerking zien tussen de uitgevers en de journalisten, maar de Vlaamse Gemeenschap heeft zoals gezegd niet de bevoegdheid om een redactiestatuut aan de journalisten van de geschreven pers op te leggen.

De minister is het niet eens met de stelling van de heer *Kris Van Dijck* dat het pluralisme in de Vlaamse pers bedreigd zou zijn. Er bestaat weliswaar een concentratie, maar de redacties behouden toch hun autonomie. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat de *De Morgen* binnen de Persgroep een zeer onafhankelijke koers kan varen. Hetzelfde geldt voor *Het Volk* dat in de VUM-groep is opgenomen. Concentratie leidt dus niet automatisch tot minder pluralisme; concentratie is wellicht de enige mogelijkheid om bepaalde kranten te doen overleven. De heer *Kris Van Dijck* repliceert dat de mediaconcentraties in ruime zin – met name de participatie van krantengroepen in de audiovisuele media – wel degelijk een bedreiging voor het pluralisme vormen. In het buitenland worden er trouwens limieten aan dergelijk aandeelhouderschap gesteld. De minister antwoordt dat krantengroepen anno 1996 niet meer leefbaar zijn indien ze niet ingebed zijn in het ruimere medialandschap. Dat is de realiteit.

3) *De lokale radio's*

De heer *Carl Decaluwé* vraagt wanneer de minister gaat optreden tegen de lokale radio's van de Franse Gemeenschap die het leeuwedeel van de frequenties voor vrije radio's op de FM-band benemen. Zijn fractie wil eindelijk een oplossing ten gronde voor dit probleem, dat reeds jaren aansleept.

De heer *Tuur Van Wallendaël* is tevreden dat de minister de kleinschaligheid van de lokale radio's blijft verdedigen. Hij vraagt zich echter af of die kleinschaligheid wel gewaarborgd kan blijven indien de minister in zijn beleidsbrief (p. 10) tegelijkertijd de nadruk legt op de economische leefbaarheid van de sector.

– De *minister* antwoordt dat het alleszins duidelijk is dat de maximum-grens van 8 km zendbereik bewaard zal blijven. Er zullen wel mogelijkheden

tot regionale samenwerking komen om de economische leefbaarheid van de zenders te waarborgen. De minister wil ook de lokale radio's zelf voor hun verantwoordelijkheid plaatsen. Indien men het aantal lokale radio's terug wil brengen van 340 naar 170 – volgens sommigen moet 100 het streefdoel zijn – impliceert dit dat een aantal lokale radio's moeten fusioneren, of dat ze samen één frequentie zullen moeten delen. De huidige erkenningen gelden immers nog tot het jaar 2000. De hervorming kan met andere woorden niet lukken zonder de medewerking van de lokale radio's.

De minister vervolgt dat indien men er nu niet in slaagt om de lokale radio's nieuwe kansen en mogelijkheden te geven, zowel op economisch vlak als op het vlak van de concurrentie, in 1999 de discussie over een landelijke commerciële radio terug op de agenda zal staan. Op dat moment zal men niet langer aanvaarden dat de frequentieband opgevuld wordt met radio's die hun zendbereik niet kunnen realiseren, die economisch niet leefbaar zijn en die eigenlijk casetteradio's zijn. Men zal echter geen monopolie geven aan één commercieel radio-station, maar men zal de deur openen voor meerdere landelijke en misschien zelfs regionale commerciële stations. Op dat moment zullen ook de zes netten van de BRTN in vraag gesteld worden. In dergelijke constellatie zal de lokale radio een marginaal fenomeen worden. De minister hoopt dan ook dat de huidige lokale radio's de ernst van de situatie inzien, en dat zij op een constructieve manier zullen meewerken aan de herziening van de huidige regelgeving.

De minister gaat ervan uit dat de Commissie zich voor de hervorming van de lokale radio's zal baseren op het voorstel van decreet van de heren Carl Decaluwé en Eddy Schuermans c.s.¹ De minister vreest echter dat dit voorstel de ketenvorming zal aanmoedigen, wat niet de bedoeling kan zijn.

¹ Voorstel van decreet van de heren Carl Decaluwé en Eddy Schuermans c.s. houdende wijziging van Titel III, Hoofdstuk 1 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 (Stuk 206 (1996-1997) – Nr.1).

4) De regionale televisieverenigingen

Volgens de heer *Ludo Sannen* moet de leefbaarheid van de regionale televisieverenigingen van dichtbij opgevolgd worden. Het is volgens de spreker niet gezond dat die regionale televisiestations beroep doen op financiële steun van de gemeente of de provincie, zoals nu voor sommige stations reeds het geval is. Dat ondermijnt hun redactionele onafhankelijkheid, wat volgens de spreker niet kan. In voorkomend geval moet de voorkeur gegeven worden aan subsidies van de Vlaamse Gemeenschap.

De heer *Michel Doomst* merkt op dat de Vlaamse regering 30,2 miljoen frank subsidies voor TV-Brussel voorziet, maar dat deze zender toch niet aan de verwachtingen voldoet. Hoe worden die middelen aangewend? Beschikt TV-Brussel wel over de juiste structuren om goed te functioneren?

– Ingaande op deze laatste vraag, antwoordt de *minister* dat TV-Brussel onder de bevoegdheid van minister Anne Van Asbroeck ressorteert. De geciteerde 30,2 miljoen frank staan ook op haar begroting. Hij stelt voor dat de spreker zijn vraag tot haar richt.

De minister bevestigt verder dat het decreet op de regionale televisieverenigingen overheidssubsidies mogelijk maakt. Aanvankelijk hadden de initiatiefnemers van het decreet die mogelijkheid uitgesloten, maar uiteindelijk heeft men toch een uitzondering voor Brussel mogelijk willen maken. De minister stelt vandaag vast dat er ook provincies en gemeenten zijn die regionale televisieverenigingen subsidiëren. ROB en Ring-TV zijn daarvan goede voorbeelden. Persoonlijk is de minister geen voorstander van die financiering. Het is alleszins niet de bedoeling dat de Vlaamse regering de regionale televisieverenigingen, met uitzondering van die van Brussel, zou gaan subsidiëren.

5) De film

De heer *Carl Decaluwé* stelt vast dat de minister in zijn beleidsbrief een evaluatie van het filmdecreet aankondigt. Volgens de Vlaamse audiovisuele selectiecommissie zou de Vlaamse regering minder als actieve partner voor de produktie van speelfilms willen optreden, maar zou zij in de toekomst meer steun willen geven aan de financiering van eigen Vlaamse produkties. De spreker kan hiermee instemmen, en hij suggereert dat ook de omroepen die eigen produkties stimuleren – in casu BRTN en VTM – hiervoor financiële steun zouden krijgen.

Dezelfde spreker stelt vast dat het aantal externe financiers van films – onder meer de ASLK en de Nationale Loterij – terugloopt. Loopt daardoor ook het aantal aanvragen tot subsidiëring bij het Filmfonds terug, waardoor men in een vicieuze cirkel terecht dreigt te komen ?

De heer *Ludo Sannen* vraagt of er cijfermateriaal over de kijkcijfers van de gesubsidieerde films bestaat. Hij vraagt tevens of de gesubsidieerde films nadien geëvalueerd en geanalyseerd worden. Men zou bijvoorbeeld constanten in succesvolle of niet-succesvolle films kunnen ontdekken, wat op zijn beurt tot een bijsturing van het selectiebeleid zou kunnen leiden.

Mevrouw *Nelly Maes* heeft een aantal bedenkingen bij de werking van de selectiecommissie. Zo is zij van mening dat de aanvragen die bij de selectiecommissie binnenkomen niet volgens eenduidige criteria beoordeeld worden. Zo zou men volgens haar informatie 'Camping Cosmos' van Bucquoy geselecteerd hebben omdat men de eerste film van deze cineast, het succesvolle 'La vie sexuelle des Belges', niet geselecteerd had. De minister heeft die selectie dan toch ongedaan gemaakt. Mevrouw *Nelly Maes* heeft soms de indruk dat men commerciële films bewust uitsluit. Is dat de bedoeling ? Hoe kan men garanderen dat films met toekomst geselecteerd worden ?

Dezelfde spreker hoort ook klachten van financiële aard. Zo zou er onvoldoende controle zijn op de realiteit van de ingediende uitgaven. Haar is het voorbeeld bekend van een producent wiens film geselecteerd werd en de bijhorende subsidie werd uitgekeerd, terwijl jaren later de toeleveranciers, personen of firma's, van de betreffende producent nog niet betaald zijn. Zij hoort ook klachten over uitbuiting. Volgens haar is er dringend noodzaak aan een controle-mechanisme.

De heer *Carl Decaluwé* tilt zwaar aan deze beschuldigingen. Hij vraagt dat mevrouw *Nelly Maes* concrete namen zou noemen, zodat de dossiers onderzocht kunnen worden en men kan optreden. Mevrouw *Nelly Maes* antwoordt dat zij naar het concrete dossier van de film *Close* van *Colet* verwijst, maar dat er ook andere voorbeelden zijn. Volgens haar is het fenomeen van het uitbuiten van zogenaamde stagiairs in de sector van de filmindustrie algemeen bekend in de sector. Volgens de heer *Carl Decaluwé* moet er dan dringend opgetreden worden.

– De minister antwoordt dat een grondige bezinning over het Vlaamse filmbeleid noodzakelijk is.

Het filmbeleid moet volgens de minister fundamenteel herzien worden, en in dit verband geeft hij volgende persoonlijke suggesties.

Momenteel is het zo dat een aantal regisseurs en producenten goede projecten hebben, maar dat ze niet de noodzakelijke middelen hebben om die projecten uit te voeren. Anderzijds komen ook beloftevolle starters te weinig aan de bak, onder meer omdat de drempel van de selectiecommissie te hoog ligt. Volgens de minister moet het Filmfonds in de toekomst enerzijds prioriteit geven aan aan mensen die bewezen hebben dat ze film kunnen maken, en anderzijds aan mensen met talent. Die twee doelgroepen moeten méér subsidies krijgen. De producenten kunnen die basissubsidie dan gebruiken om in binnen- en buitenland bijkomende subsidies te verwerven. Voor de produktie van een film met niveau moet men immers al snel op een kostprijs van 200 à 250 miljoen rekenen. Indien men geen vast basisbedrag heeft, is het dikwijls moeilijk om bijkomende subsidies te verwerven. Nu financiert het Filmfonds een heel gamma van initiatieven, waardoor beloftevolle produkties te weinig middelen krijgen.

Het Filmfonds moet in de toekomst ook een meer geïntegreerd beleid voeren : filmbeleid is meer dan het selecteren van scenario's en het geven van produktiepremies. Een bureaucratische aanpak, waarbij soms films gesubsidieerd worden die slechts enkele duizenden kijkers trekken, is eveneens uit den boze. Het Filmfonds moet kwaliteitsvolle films subsidiëren die tevens een breed publiek kunnen trekken, en dit naar analogie met de missie die de BRTN heeft meegekregen. Dat betekent dat men de werking van de selectiecommissie moet durven herzien. De minister heeft de indruk dat de selectiecommissie momenteel een té ambtelijk orgaan is, waar creativiteit te weinig aan bod komt.

Ook de vraag naar mogelijke samenwerking tussen de Vlaamse omroepen en het Filmfonds moet aan bod komen. Het kan echter niet de bedoeling zijn om via het Filmfonds indirect omroepprogramma's te financieren. Nu krijgt de minister soms rechtstreekse vragen om via het Filmfonds reportages te financieren die dan op één van de Vlaamse omroepen uitgezonden waren. Dat kan niet de bedoeling zijn. Samenwerking tussen de omroepen en het Filmfonds naar Nederlands model – het co-produktiefonds – kan in het kader van de herziening van het filmdecreet wel bekeken worden.

Wat de vraag van mevrouw *Nelly Maes* inzake de controle betreft, antwoordt de heer *Paul Van de Velde*, adjunct-kabinetschef, dat er wel degelijk een

strikte controle op de afrekeningen bestaat. Op basis van die controles worden de saldo's uitbetaald. Mevrouw Nelly Maes herhaalt dat toeleveranciers van producent Colet niet betaald zijn, alhoewel Colet eerst 16 miljoen, en later nog eens 5 miljoen van het Filmfonds geïnd heeft. Dergelijke misbruiken kunnen volgens haar niet. Volgens de heer Paul Van de Velde wordt dit soort problemen mede veroorzaakt door het feit dat het Filmfonds soms rechtstreeks aan de banken moet betalen.

De minister verklaart dat ook het controlemechanisme geëvalueerd en eventueel herzien zal worden.

Het cijfermateriaal met betrekking tot het aantal kijkers dat door de heer Ludo Sannen werd gevraagd werd als Bijlage bij dit verslag opgenomen. Daens en Manneken Pis trokken zeer veel publiek, Lisa en Boulevard behoren tot de minder geslaagde producties. Bij de evaluatie van het filmdecreet hoort alleszins een analyse van de gesubsidieerde films, in de zin zoals gevraagd door de heer Ludo Sannen.

6) De Vlaamse mediadecreetgeving in Europees perspectief

De heer *Carl Decaluwé*, hierin bijgevalen door de heer *Tuur Van Wallendael*, vraagt of de minister reeds bericht heeft ontvangen van de Europese Commissie inzake mogelijke overtredingen van de Europese regelgeving door de Vlaamse mediadecreten. Europees commissaris Van Miert uit reeds lange tijd bedreigingen in die zin – cf. de hoorzitting van 2 mei 1996² – maar die bedreigingen worden nooit hard gemaakt. Volgens de spreker moet de Europese Commissie eindelijk uitsluitsel ter zake geven. Hoe lang gaan het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering nog geduld hebben met de Europese Commissie? De spreker verwijst in dit verband ook naar de interpellaties van Willy Kuijpers, Dirk Van Mechelen en hemzelf over deze pro-

blematiek van 8 oktober jl³. De permanente overleg- en informatiestructuur met het federale en Europese niveau inzake media en telecommunicatie waarvoor de minister in de beleidsbrief pleit, kan ter zake wellicht een bijdrage leveren.

De heer *Joachim Coens* merkt op dat de minister zich in zijn beleidsbrief inschrijft in de filosofie van het ontwerp van nieuwe televisierichtlijn wat de garanties ter bescherming van minderjarigen betreft. Zo bepaalt het ontwerp van nieuwe richtlijn onder meer dat programma's die schadelijk zijn voor minderjarigen en die niet in gecodeerde vorm worden uitgezonden, ofwel voorafgegaan moeten worden door een geluidssignaal, ofwel tijdens de uiteenzetting gemarkeerd moeten worden door een visueel symbool. De spreker is akkoord dat de minister zich inschrijft in dit Europees kader, maar hij vraagt een meer concrete invulling van deze algemene regel. Volgens de spreker moet men in Vlaanderen gaan naar een maximalisering van de zelfcontrole op de binnenkomende informatie, en dit met een dubbel doel: enerzijds om schadelijke informatie te weren, anderzijds om de massa aan binnenkomende informatie te filteren. Daarom moet men in de richting van een codering van de binnenkomende informatie denken. Denkt de minister ook in die richting?

– Ingaande op de eerste vraag, verwijst de *minister* in eerste instantie naar het antwoord dat hij op de interpellaties van Willy Kuijpers, Dirk Van Mechelen en Carl Decaluwé heeft gegeven. De passage in de beleidsbrief is daar een beknopte weergave van. De minister herhaalt dat hij de Vlaamse decreten aanpast in zoverre het Europees Hof van Justitie een overtreding van de Europese regelgeving vaststelt. Dat is onder meer het geval met het arrest van het Europees Hof van 10 september jl. dat de Vlaamse Gemeenschap veroordeelt wegens de aanmeldingsprocedure die de kabelmaatschappijen voor het doorgeven van nieuwe programma's moeten volgen. De minister zal op korte termijn een ontwerp van decreet indienen om deze regeling in het Vlaamse decreet te wijzigen.

² Hoorzitting over de Vlaamse mediadecreetgeving in Europees perspectief met Europees commissaris voor concurrentiebeleid Karel Van Miert. Verslag namens de Commissie voor Mediabeleid uitgebracht door de heer Hugo Van Rompaey (Stuk 371 (1995-1996) – Nr.1).

³ Zie in dit verband de Handelingen van de Commissie voor Mediabeleid van 8 oktober 1996 (Stuk C5-C-Medi).

Wat de door Europees commissaris Van Miert betwiste 51%-regel in het aandeelhouderschap van VTM betreft, heeft de minister tot op heden nog geen officiële brief van de Europese Commissie ontvangen.

– Ingaande op de vraag van de heer Joachim Coens, stelt de minister voor dat deze problematiek bekeken zou worden op het moment dat de nieuwe richtlijn goedgekeurd is.

7) Ethiek

De heer *Tuur Van Wallendael* vraagt zich af hoe het Vlaams Parlement een meer ethische dimensie aan het mediabeleid kan geven. Persoonlijk ziet hij daar nog niet klaar in. In de eerste plaats moet men er rekening mee houden dat de bevoegdheden van het Vlaams Parlement inzake ethiek uitermate beperkt zijn. Daarnaast stelt zich de vraag in hoeverre men moet gaan. Er is de stelling dat er een verband zou bestaan tussen de dramatische gebeurtenissen van de laatste maanden en de toename van pornografie op televisie, maar die stelling werd nooit wetenschappelijk bevestigd. Anderzijds werd ze ook nooit ontkracht. De spreker vraagt zich dan ook af welke houding het Vlaams Parlement, ook rekening houdend met zijn beperkte bevoegdheden, in dit dossier moet aannemen. Uiteindelijk is het immers ook zo dat het iedereen op elk moment vrij staat om van programma te veranderen of om de televisie desgevallend af te zetten. De heer *Tuur Van Wallendael* hoopt op een reële inbreng van de minister ter zake.

Volgens de heer *Ludo Sannen* is de discussie over de ethische dimensie van het mediabeleid per definitie een discussie waarbij men niet tot strikt afgelijnde wettelijke bepalingen kan komen. Het ethisch denken is immers een subjectief denken, dat voortdurend in ontwikkeling is. Indien men al tot een ethische code kan komen, zal deze zich volgens de spreker moeten beperken tot algemene basisprincipes.

Mevrouw *Nelly Maes* sluit zich aan bij diegenen die zoeken naar een evenwicht tussen tolerantie en ethische normen die gerespecteerd moeten worden. Zij beseft dat het moeilijk zal zijn om een ethische code uit te werken, maar toch zullen de beleidsverantwoordelijken hierop aangesproken worden. Volgens haar moet ook iedereen die zich in de mediawereld begeeft een eigen ethische code hanteren.

– Verwijzend naar zijn antwoord op de vraag van de heer *Tuur Van Wallendael* over de inhoud van

de nieuwe media (cf. infra, sub 2.), antwoordt de *minister* dat hij ook inzake de ethische aspecten van het mediabeleid een grote schroom vaststelt om tot een inhoudelijke discussie te komen. Toch is er, in vergelijking met enkele jaren geleden, een evolutie in de geesten vast te stellen. Het betreft hier wel een uitzonderlijk moeilijk debat : hoe kan men een ethische code opleggen, zonder te vervallen in bevoogding of censuur, en met respect voor de uiterst subjectieve appreciatie van ethische normen ? De minister erkent dat ook de Vlaamse regering hier momenteel nog niet duidelijk in ziet. Ze is dan ook niet klaar om ontwerpen van decreet ter zake in te dienen. Volgens de minister is het bij uitstek een taak van het parlement om hierover denkwerk te verrichten omdat het parlement een meer representatief orgaan is dan de regering die uiteindelijk een toevallige meerderheid vertegenwoordigt.

De minister vervolgt dat *Agalev* inzake ethische kwesties een dubbele moraal hanteert. Zo is de Groene partij steeds voorstander geweest van een wettelijke regeling van abortus en euthanasie, terwijl de partij nu blijkbaar eerder voor een minimale wettelijke omkadering pleit. De heer *Ludo Sannen* repliceert dat hij wel degelijk voorstander is van een ethische code, maar dat hij er zich van bewust is dat het een zeer moeilijke opgave is om een algemeen aanvaarde code op te stellen. De vergelijking met abortus en euthanasie gaat bovendien niet op. Met een ethische code ontnemt men voor een stuk de verantwoordelijkheid inzake ethiek aan de programmamakers, en is het de overheid die een aantal zaken regelt ; voor abortus en euthanasie geldt juist het omgekeerde : hier wordt een gedeelte van de verantwoordelijkheid bij de mensen zélf gelegd, en wordt de regelgeving dus eigenlijk minder stringent gemaakt.

8) Varia

– De heer *Michel Doomst* herinnert de minister aan zijn belofte om een prijs voor het beste kinderprogramma in te stellen. Wordt deze belofte reeds uitgevoerd ? De *minister* antwoordt dat hij zijn administratie gevraagd heeft om de instelling van een prijs ter aanmoediging van de eigen productie van goede kinderprogramma's voor te bereiden. De middelen hiervoor worden geput uit de begrotingspost 'specifieke werkingskosten' waarvoor in 1997 14,2 miljoen frank voorzien is. De minister hoopt de prijs in 1997 voor de eerste maal te kunnen toekennen.

– Volgens de heer *Tuur Van Wallendael* is het geen gezonde situatie en deontologisch zeer betwistbaar dat leden van de Vlaamse regering een deel van de produktiekosten voor programma's waarin zij zelf optreden financieren. Hetzelfde geldt voor reizen die soms aan journalisten aangeboden worden. Op die manier financiert de Vlaamse regering in zekere zin de omroepen. Volgens de spreker moet het Vlaams Parlement zich over deze evolutie beraden.

De *minister* antwoordt dat deze vraag voorgelegd moet worden aan de minister-president.

IV Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemmen

1. Decretsbepalingen

Artikel 13 (programma's 72.10 en 72.20)

Bij deze programma's worden geen opmerkingen geformuleerd.

De programma's worden met 8 stemmen bij 5 onthoudingen aangenomen.

Artikel 103

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Het artikel wordt met 8 stemmen bij 5 onthoudingen aangenomen.

2. Begrotingstabel

Afdeling I, Begrotingskredieten

Programma's 72.10 en 72.20

Er worden geen opmerkingen geformuleerd.

De programma's worden met 8 bij 5 onthoudingen aangenomen.

Afdeling V, Instellingen van Openbaar Nut

Film in Vlaanderen

Bij deze begroting worden geen opmerkingen geformuleerd.

De begroting wordt met 8 stemmen bij 5 onthoudingen aangenomen.

De verslaggever,

Erik MATTHIJS

De voorzitter,

Marijke DILLEN

BIJLAGE

TOESCHOUWERSAANTALLEN VAN DE VLAAMSE FILMS
UITGEKOMEN IN 1994, 1995 EN 1996

Antonia*	28.115
Hoogste tijd	877
Lisa	5.132
Manneken Pis	57.966
Max	643.648
Suite 16	67.960
Ooggetuige	349
Brylcreem Boulevard	55.000
Elixir d' Anvers	1.024
She good fighter	102.396
De Vliegende Hollander	977

* loopt momenteel nog in de zalen
